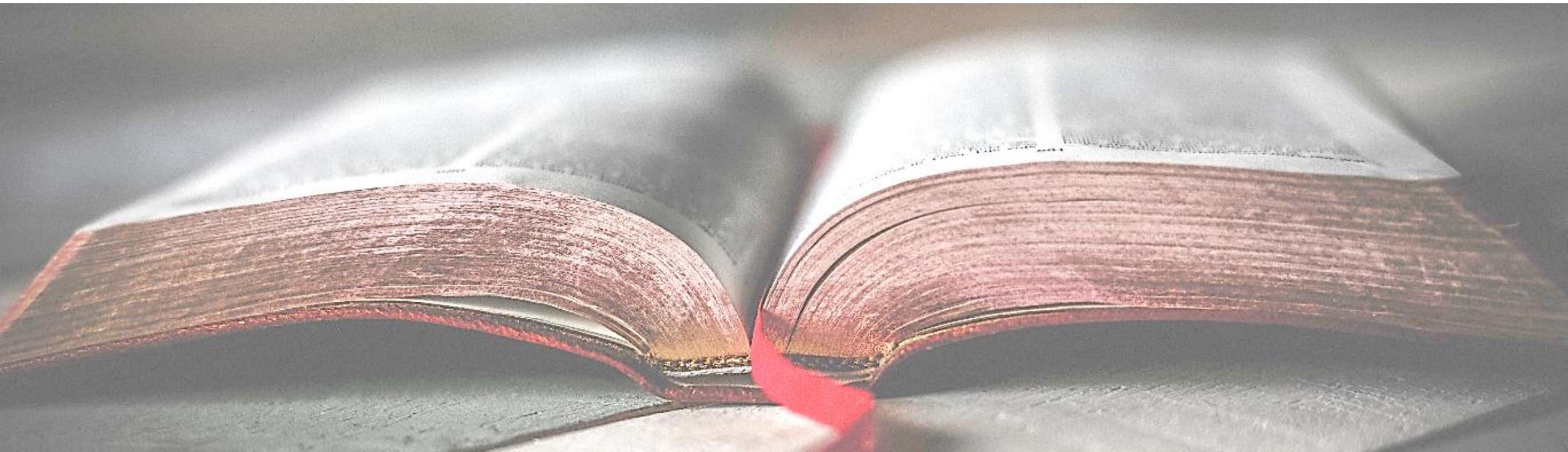

ФАКСИМІЛЬНІ ВИДАННЯ КНИЖКОВИХ ПАМ'ЯТОК

з фондів Черкаської обласної універсальної
наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка

*24 травня в день вшанування пам'яті святих
рівноапостольних Кирила і Мефодія в Україні відзначається
День слов'янської писемності і культури - «враховуючи
історичне та просвітницьке значення спадщини слов'янських
первоучителів у здобутку національної культури», як
зазначено в Указі Президента України від 17 вересня 2004 р..*

Писемність на східнослов'янських землях існувала задовго до прийняття християнства. Проте, рукописні книги з'явилися та поширилися в період Київської Русі із запровадженням християнства.

Творцями слов'янської абетки (кирилиці) вважаються брати Кирило (Костянтин) та Мефодій - просвітителі та проповідники християнства, перші перекладачі богослужбових книг на слов'янську мову.

Завдяки писемності усна мовна традиція набула матеріального втілення. Протягом історії змінювались матеріальні носії, еволюціонував шрифт, з'явилось та розвинулось мистецтво художнього оформлення.

Пропонуємо Вашій увазі кілька факсимільних видань рукописних книг з фондів Черкаської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка.

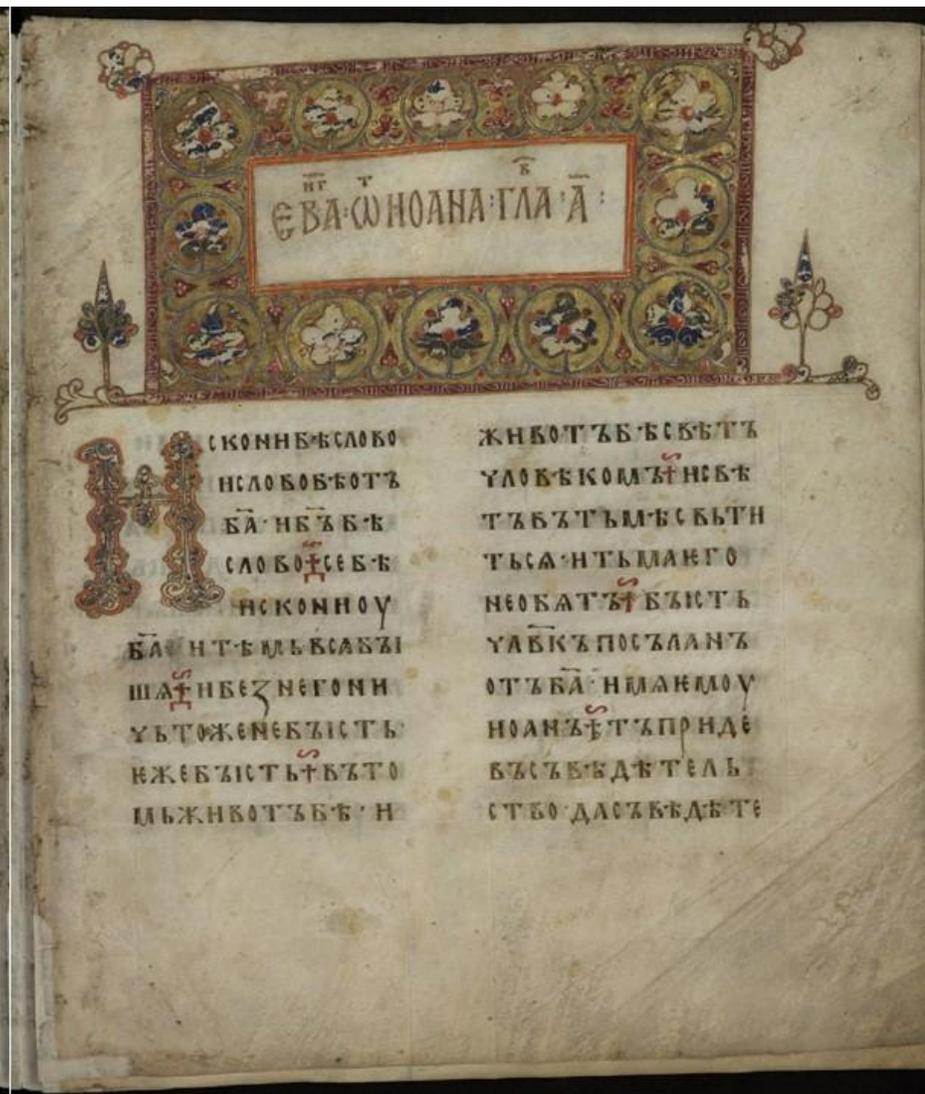
ЖИВОТЪ БЪСЪ БЪ ГЪ
УЛО БЪ КОМЪ Н БЪ
ТЪ БЪ ТЪ МЪ БЪ БЪ ТИ
ТЪ САНТЪ МАНГО
НЕ БАТЪ БЪ БЪ БЪ
УА ВЪ КЪ ПОСЪ ЛАНЪ
НА МАНДОУ
НА БЪ ТЪ ПРНДО
БЪ БЪ БЪ ДЪ ТЪ БЪ
СТЪ БО ДАСЪ БЪ ДЪ ТЪ

**Остромирове Євангеліє
1056 - 1057**

«Остромирове Євангеліє» 1056-1057 рр.

- найдавніша точно датована пам'ятка, створена у скрипторії Софійського собору дияконом Григорієм.

Текст Євангелія містить мовні особливості, які з часом стали характерними саме для української мови та вражає розкішним художнім оздобленням.

Рукопис складається із 294 аркушів пергамену.

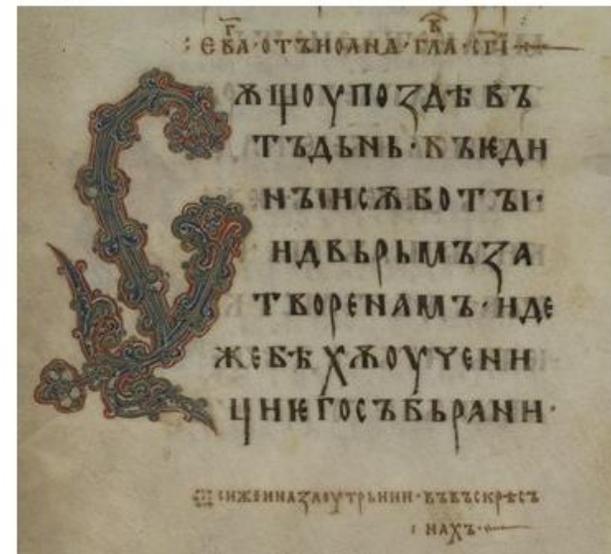
Текст написаний чудовим уставним письмом, прикрашений заставками та супроводжується майстерно виконаними мініатюрами євангелістів Іоана, Луки, Марка.

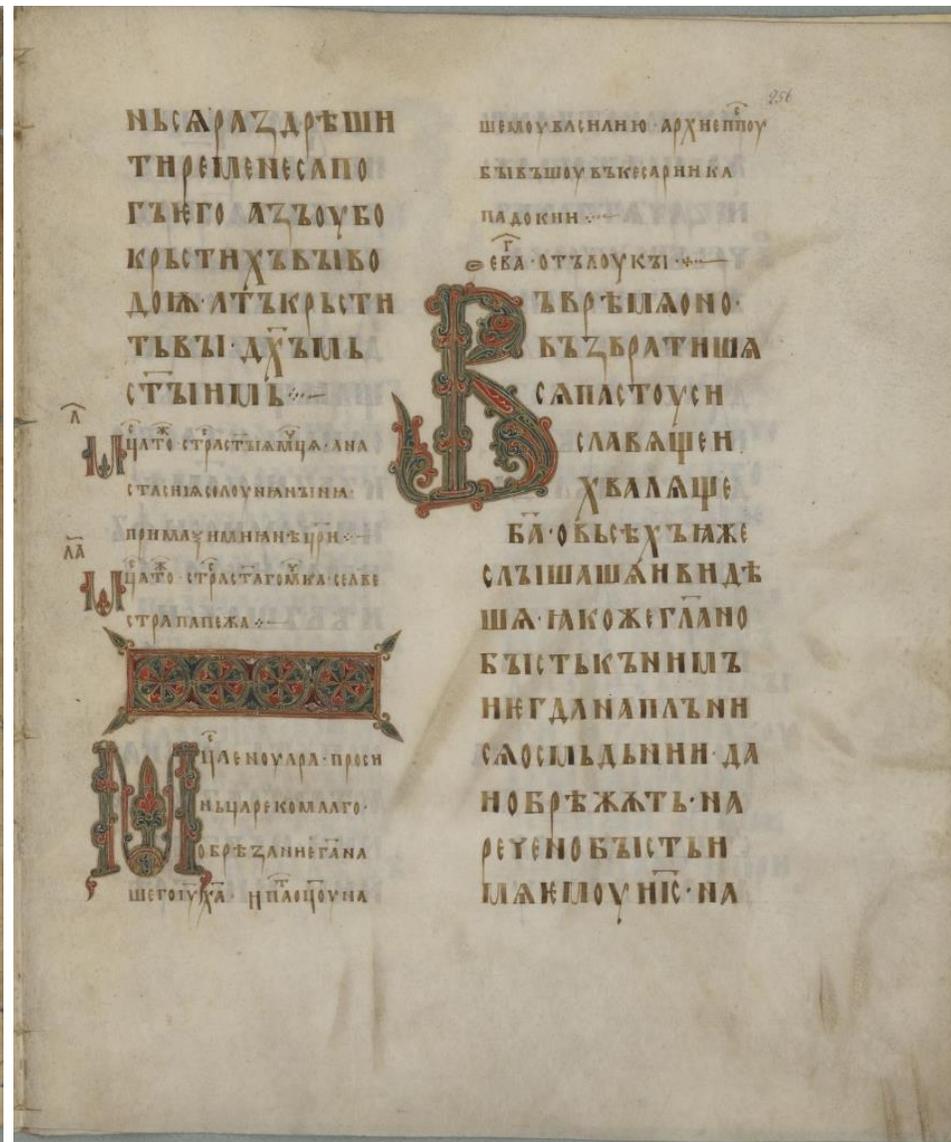
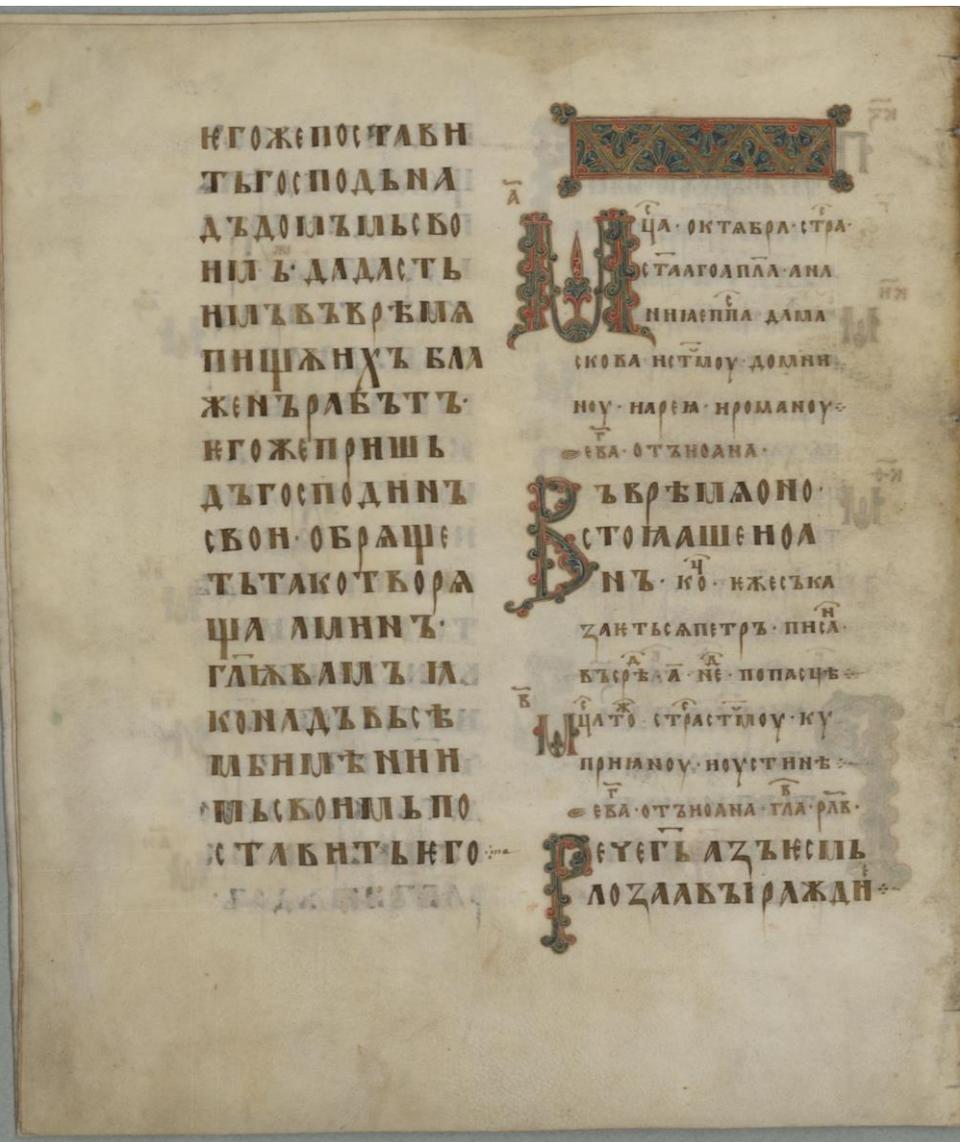
Євангеліст Лука.

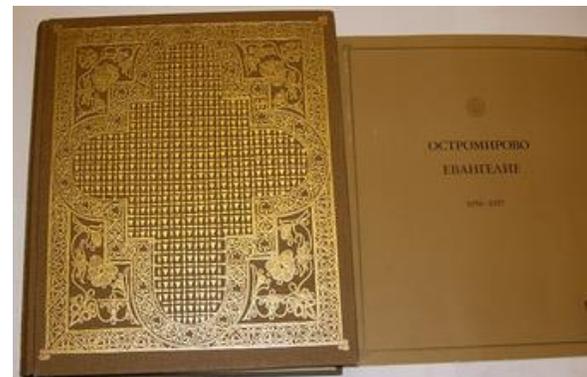
Рукопис містить унікальні ініціали, яскраво розфарбовані зеленою, червоною, блакитною і білою фарбами та обведені накладним золотом.

Кожен ініціал оригінальний, часом містить зооморфні елементи – голови хижих птахів або фантастичних тварин. Іноді у орнамент ініціалу вписуються людські обличчя – у фас або профіль.

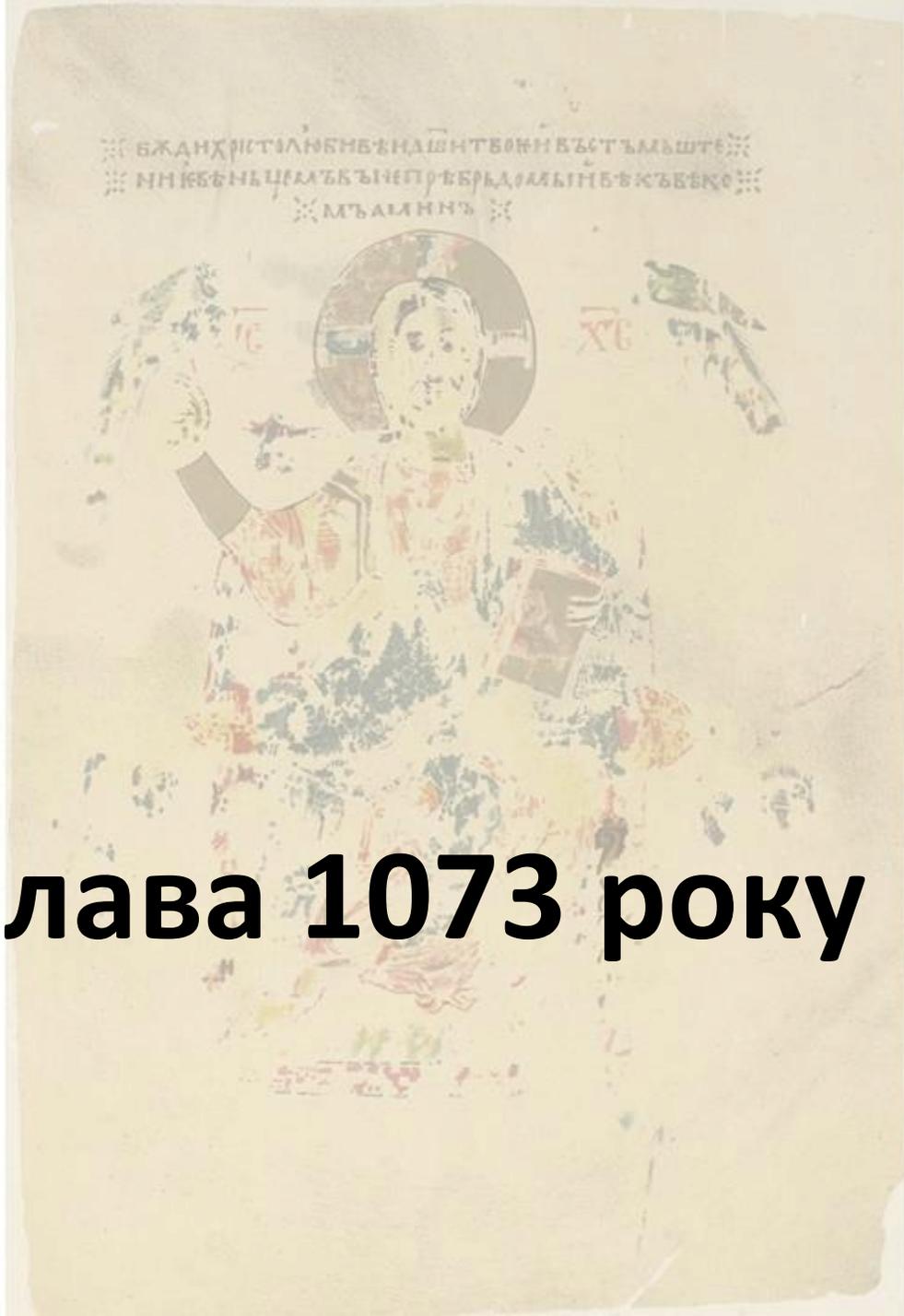
Остромирово Евангелие, 1056–1057 : [факс. воспроизведение памятника, хранящегося в Гос. публ. б-ке им. М. Е. Салтыкова-Щедрина в Ленинграде]. – Ленинград : Аврора ; Москва : Моск. патриархат, Б. г. [1988?]. – 294 л. : цв. ил.

Післямова переписувача Григорія

[за посиланням](#)

Ізборник Святослава 1073 року

«Ізборник Святослава»

1073 року

- списаний, імовірно, в Києві, для князя Святослава з відповідного староболгарського збірника.

Книга містить тексти різного змісту – релігійного, історичного, повчального, літературного.

Відкривається «Ізборник» портретною мініатюрою князя з родиною, що підносить книгу до Христа на престолі.

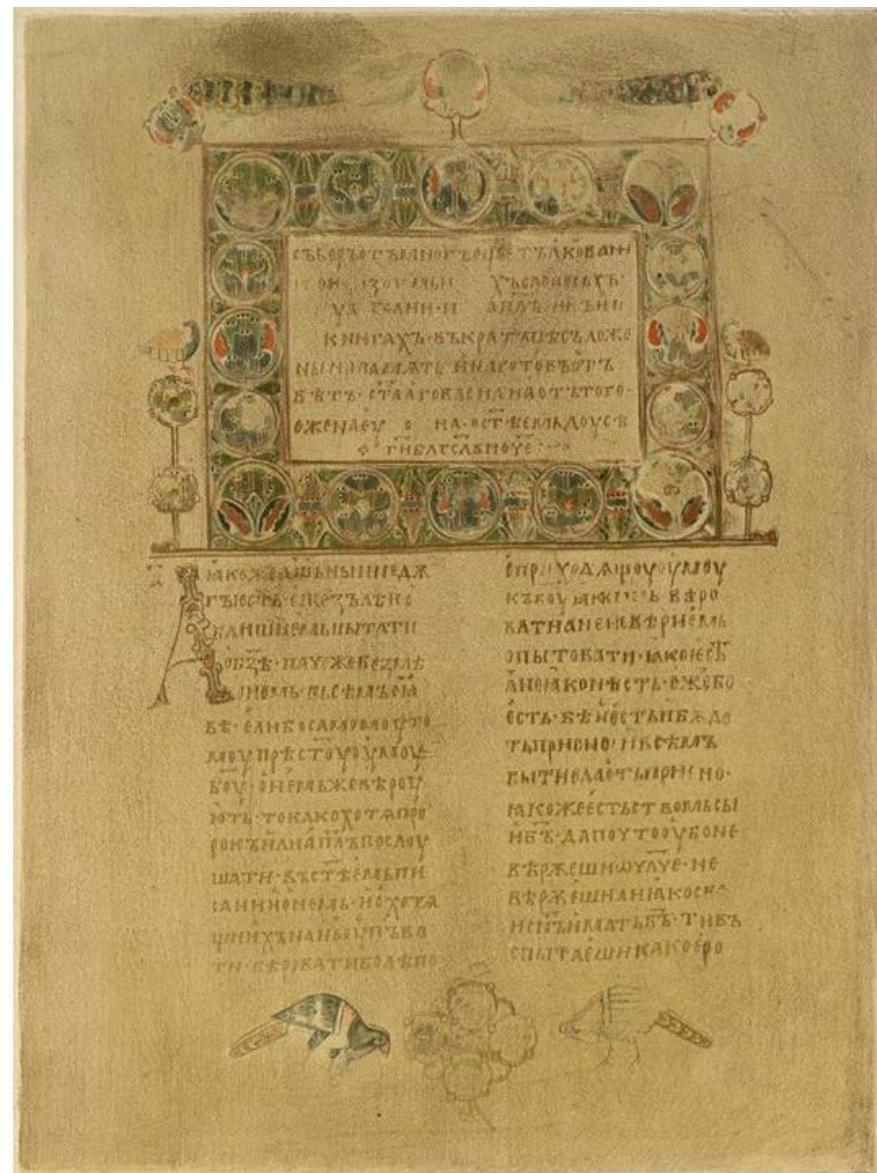
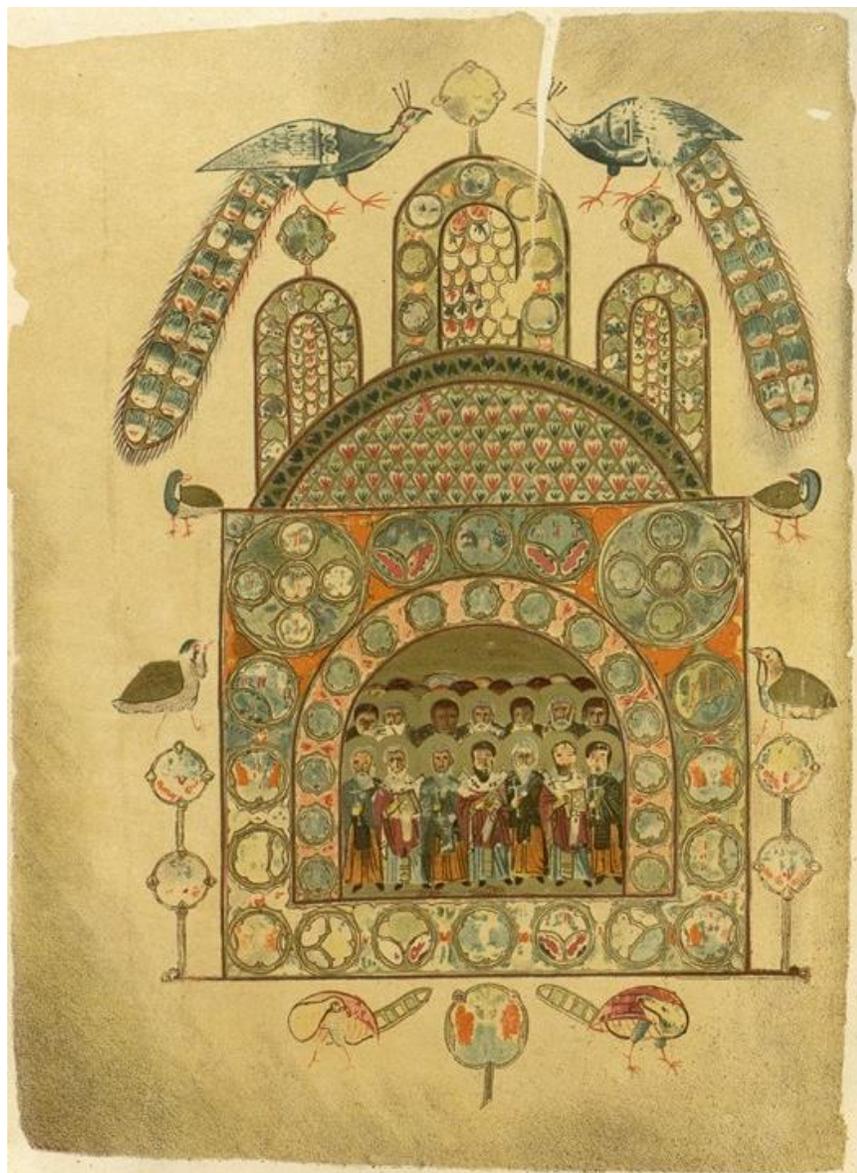

Текст написано уставним письмом у два стовпці на 266 аркушах пергамену.

За характером написання літер дослідники розрізняють почерк двох переписувачів.

Мова збірника відбиває чимало живих давньоруських рис.

Заставки рукопису виконано у візантійській традиції.

У тексті рукопису багато малюнків на берегах.

Надзвичайно цікавими є сторінки із зображеннями знаків зодіаку, серед яких - стрілець, діва, рак, риби, козеріг тощо.

САГА АШТЕАНІ РАЗ
 ГЛАСАЖТЬ О СЕЛДРОУ
 ЗНІ НЪ ПРЮГЪ СЪ КЪ
 ГЛАСЪ НСТІННОУ ІТЬ
 ПАЧЕ ОУРА БЪ СЪ ТЪ
 САШТЖІВНЪ ШАСА
 ГОСПОДА

рпѣ
 ГІДАМА СІКІНІА ОМАКЕ
 ДОНЫ СЪ КЪ МЦН
 ХЪ О ТЪ ПРІБЪНАГО
 ПРІДАНИИ

рпѣ
 ЛЮТЪ БОМАНІ НЕСЖ
 ШТА ДЪКА НАДЕСА
 ТЕЖИКО ТЪ КЪ
 ЗАДАНІ НА НЕ СІНІ ПРІ
 ТНІВНО І ПОШЪ СТИ
 ІНІ МОУШТА СЪ КЪ
 ЦЖ ІНІ МОУНЪ ІНІНЪ
 МЪ ПЛАТІН ПЛАНИТО
 МЪ І ІВ ЖИВОТЪ І
 ПРІХОДАШТА СЕДАН
 ТО Н СЕДАН ЖЕ ПЛАНИ
 ТЪ СЖІТІ МЕНАСЕ
 СЪ КЪ ЦЕЛОУМА ЗЕУ
 СІ НЕРЛІН СІ АРНІ АФРО
 ДІТНІ РОНОС ПЛА
 НІТЪ ЖЕНА РІТЪ
 ТЪ ІНІ МЪ ЖЕ СТРАНЪ
 НЕ СЕ ПОШЪ ІНІ МОУ

ТЪ НЕТЪ ЖЕ ПОКОЖІ МЪ
 ЖЕ ДО ПОМІ СІ ДІНІ НЪ
 О ТЪ ПЛАНИ ТЪ М
 НА ПРІБЪ І МЪ І НА БЪ
 ШЪ ШІНІА МЪ І КРОНЪ Б
 НА ВЪ ТОРЪ МЪ ЖЕ ДІ
 НІ ГІ НА ТРЕТІНІА МЪ ЖЕ
 АРЕНЪ А НА ЧЕТЪ ВЪ
 РЪ ТЪ МЪ ЖЕ СЪ МЪ ЦЕ
 НА ПДЪ КЪ МЪ ЖЕ І ФРО
 ДІТНІ С НАШЕСТЪ
 МЪ ЖЕ НЕРЛІНІ ХІ НА
 СЕДАН І МЪ ЖЕ ДОЛЪ
 ШЪ ШІНІА МЪ МОУНЪ
 ДАСЪ КЪ ЦЕ ОУ КО ПО
 КО ІНІ МОУ ЖЕ ДО ЖІ КО
 ТОУ ХЕ ДІТЪ МЦЪ А
 НІ НА ДЪКА НАДЕСА ТЕ
 МЦА ОБА НАДЕСА ТЕ
 МІНІ МОУ НЕТЪ ЖІ КО ТЪ
 ІВ ЖЕ ЖІ КО ТЪ СЖІ ТА
 І МЕНА НІ ТЪ ХІ МЦН
 А ОБЪ КЪ МЦА МАРТА
 ІКА ПРІНІ МЕТЪ СЪ КЪ
 НЪ ЦЕ Б ТЕЛЪ ЦЪ МЪ
 СА ЦА ПРІНІА БЪ ІСТ
 ДІ РАКЪ НОУНА КД
 Е А ВЪ ІОУЛА ВЪ ІС
 С ДЪ ВІНЦА АУГУСТА

СТРІЛЬЦЬ
 БОДОЛІНЦЬ
 ОБЪНЪ
 ТЕЛЪЦЬ
 ЛЕВЪ

257

БЪ КІ ЗІ АРЪ МЪ СЕТЕ
 БРА БЪ КІ Н СІ КОР
 ПНОЕ О КТО БРА КІ
 Ф СТРІЛЬЦЬ ПО МЪ РА
 БЪ КІ І КО ЗЪ АРОГЪ
 ДЕКА ВРА БЪ КІ ІА БО
 ДОЛЪ НЦЪ ІНІНЪ УАРА
 БЪ КІ БІ РНБА ФЕУА
 БРА АРА ІС ЛОУНА ЖЕ ПО
 КО ІНІ МОУ ЖІ ДО МІ СІ
 ЦЖ ПРІХОДІНІН ЖІ
 ШІН СЖ ШТИ НЪ ВЪ СКО
 РЪ О ВЪ ХОДАШТИ ІА
 КО ЖЕ БО АШТЕ СЪ ТЪ КО
 РІШІН ІС РОУГЪ ОУ ТРЪ
 БЪ ІНІ МОУ ІС РОУЗЪ Ж
 ТРЪ ІНІНІ КРОУГЪ МІА
 А ТІН СІ БО БРАШТЕ ТА
 ІС О ЖЕН ТІ ГІНІ ІС ЛОУ
 МЪ НІНІ МІ ЖІ ШІН СЖ
 ШТИ ХОУ ЖАНІ ІНІ СЪ
 НІВНА ДЕТЪ СКОРЪ ІН
 МЦН ПОРІНІА ЛІА НЕ МЪ
 ОРА ЗАН ТЪ НЪ ІН ХЪ
 МЪ СІ ЦНН ХЪ
 МАРТА ЛІА СЛА ДЪ ІС ОА
 ЖДАН ПІНІ БІ А ПРІ
 ЛІА АРЪ ПІ ІНІ НІ ЖЪ
 ГІ МАНІА ЛІА ПОВСАТЕ

НЕ ІА ЖДЪ Д НОУНА А
 БЪ ТАСЪ ВЪ ТОРТИН ПІ
 НІ БО ДІА МІАЛО Е НІУЛН
 ІА ЛІА БЪ ЗА ДРЖІ СЛО
 ТЪ А ФРЕДІ СІНІ С ЛУ
 ГОУСТА СЪ КЪ ЗАНІ МЪ ЖІ
 СЕТЕ ІА КРА А МЪ ІКА
 НЕ ІА ЖДЪ Н О КТА ВРА
 ЛІА НЕ ІА ЖДЪ ОЦЪ ТАНА
 Ф О КТА ВРА А НЕ МЪ І
 НСА ТАСЪ ГІ ДЕКА ВРА
 ЛІА ІСА ПОУ СЪ ІНІ МЪ ЖІ
 ІА НІНІ МОУ АРА ЛІА БЪ ТА
 СЪ КІ ПІНІ КІНІА ЦЪ ЛІА
 МІАЛО БІ ФЕУРОУ АРА
 КІН СЕУ ІСА НЕ ІА ЖІ
 МЦН ПОНУА ТІ КЪ А НІ
 САН БІ НАРСЪ ГІ СІУА
 НІА ФА ЛЛОУЗЪ Е АХЪ
 СІ ІМОУ МЪ СІ ФІРІНІ
 МІАРОУАН Ф А СІ СЕ ВЪ
 ГІ ТІКІНІ ФІА СІКА ТЪ
 ІВ А ДАРЪ
 МЦН ПОМА ІС ДОНО МЪ
 А ТАУРОС БІА ДІ УЛЪ
 ГІ КАРІКІНІА ДІА ВЪ
 Е ПАРІЕНОІ СЪ З УГОС
 СІ СКОРІНІСІ НІ ТОСО ТІСІ
 ФІ ЕТО КЕРЪ ГІ УДРНХОС
 ДЪ ВІНЦА

рпѣ
рпѣ
рпѣ
рпѣ

КОЗЪ АРОГЪ
 РЫБА
 РАКЪ
 ДЪ ВІНЦА

СОЛОУНАМЕЛЪ Я НЕ
 ТОГОЖДЕ ТАКОЖДЕ Б
 НС ТОГОЖДЕ КЪ ТН
 МАФЕУ А НУ ТОГО
 ЖДЕ ТАКОЖДЕ КЪ НИ
 ТОГОЖЕКЪ ТНТОУ
 НФ ТОЖДЕ КЪ ФНАН
 ЛМОУУ З ТОГОЖДЕ КЪ
 ИКРЪКЛАЪ НІ ЕЛНКО
 ЖЕ БЪНЪ З А МОУДРО
 СТЪ БОЛОМОНА Б МОУ
 ДРОСТЪ СНОУХОБА Г
 МАКАВЕН Д МАКАВЕ
 Н Е МАКАВЕН С МАКА
 ВЕН З НОСФНО Н НУ
 ДН ФЪ Ф ТШКНТЪ
 НІ ЕЛНКОЖЕСЬ КРОВЪНЫ
 НХЪ АДАМЪ Б ІЕМОХ
 Г МАЛЕХЪ Д ПАТРА
 РСН Е МОЛНТЪ АНОСН
 ФОКА С ІАДАДЪ З ЗА
 БЪТЪ МОУСИНЪ Н
 БЪСХОДЪ МОУСИНН
 Ф ІАЛМОСНОЛОМО
 НН Г НЛННООВАВЛЕ
 ННІЕ ІА НСАНННОВН
 ДЪННІЕ ІК СОФОНН
 НОВАВЛЕННІЕ ІГ ЗА
 ХАРННООВАВЛЕННІЕ

АІ НІАКОБА ЛПОКЪ БІЪ
 ІЕ ПЕТРОКООБАВЛЕННІЕ
 ІС ОБЪХЕДИНОУЧЕНН
 ІА ПАСКА НІ КАРНАКЛЕ
 ПОСЪЛАННІЕ ІО ДЪА
 ННІЕ ПАУЛЕ К ПАУЛО
 БООВАВЛЕННІЕ КАОУ
 ЧЕННІЕ КЛАМЕНТОВО
 КЪ НГНАТОКООУЧЕНН
 ІЕ КТ ПОЛОУКАРПОБО
 ОУЧЕННІЕ КД ЕУАГГЕ
 ЛНКОТЪ ХРНАВЪІ
 КЕ ЕУАГГЕЛНІКОТЪ
 МАТЪ СЪ ПИФАНИ
 КЕ О ПРЦЪХЪ Н ПР
 РОЧНЦАХЪ А АДАМЪ
 Б ІЕМОХЪ Г МОИ ДА
 ВРААМЪ Е НСАКЪ С
 НІАКОВЪ З ЛМОУСН
 Н ДРОНЪ Ф НСУ Г
 ІАДАДЪ ІА МОДАД ІК
 НІШЪ ІГ САМОУНЪ
 ІА МАФАНЪ ІЕ ДАУ
 ДЪ ІС ГАДЪ ІЗ НДН
 ОУМЪ ІН АСАФЪ ІО
 ІЕЛЪ ІК ІЕФАМЪ ІА
 СОЛОМЪ КЕ ДУНА
 СЪ КТ САМЕДЪ ІА
 УАКЪ БОЖНІЕ КЕ НДН
 СІЖЕ СНОЛО

слово пррчѣ

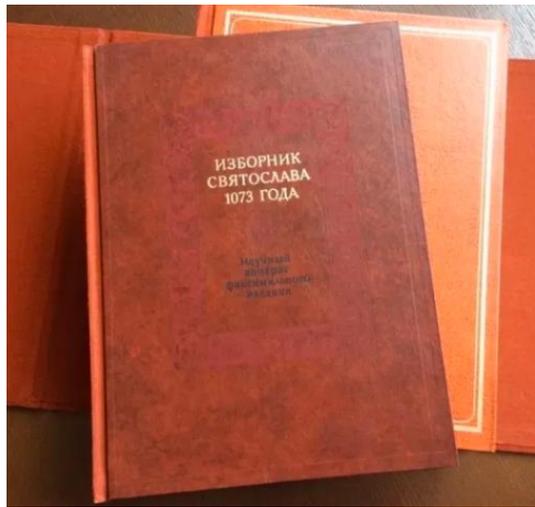
НАБЫ :
 ФРОСЪ ЛЪ Н МЦЪ
 УБЕНМЪ БЫ : ПС А
 РАКИНЪ СЪ БЪТО
 ЧА Б ДННІ Г : ПЗ А
 ІХАНАЪ ЗАТЪ БО ЛЪ ПЗ А
 Е МЦЪ Ф НЗГЪНАНЪ ПЗ А
 БЫ ШАРМЕНІАМУЛА ПІК
 ЛЕОНЪ АРМЕННІЪ Е
 РЕ КОСЪ ЛЪ С М С
 СЪ ОУКЕНЪ БЫ ОУ
 СТААГО СТЕФАНА :
 ПА МІХАНАЪ
 ЛЪ Ф МЦЪ Ф ДНН
 Н Ф :
 ПЕ ⊖ БО ФНЛОСЪ БО ГО НЕНА
 БНСТЪ НІ НЕРЕТНКО
 СЪ ЛЪ ІК МЦЪ Г :
 ПГ ⊖ БО ДШРАСЪ СНОМА БОН
 МЪ ЛЪ ІА НЗГЪНАМА
 БЫ Ш СНАСКОЕТО Н
 ВАРДЪ БРАТАСКОЕТО
 ТА ПОСТАВНСТЪ ІАН
 КОНЫ :
 ПА МІХАНАЪ ЕДННЪ К ОУ
 ПЬНОСЪ КАРДОЖКЕСА
 РЪМЪ ЛЪ ІЕ НОУЕН
 Е НАБЫСТА БОА :
 ПЕ БАСНАНОСЪ НІ КШАНІАН
 ТИ БАСНАНОСЪ НІ КШАНІАН

ННЪ СЪ БЪТО ЛЪ ІО
 В ІС ДНЪ :
 НЪ НАЛЕ ЗАМДРОСЪ
 СЪНЪ ВАСНАМЕВЪ ЛЪ
 ІС МЦЪ Н ДННІ Г :
 АЛЕХАНДРЪ ЕДННЪ ЛЪ
 А ДННІ ІЕ :
 ПІК ШНСТАНТННЪ НЗШДНОТНКЛ
 ІАНОСЪ НГО
 Н ЛЪ
 ПІС... ПІС... ПІС... ПІС...
 ЗІК
 ДАТХЪ
 Н
 НТ
 ГЪ

ТАГДА СЪ ТОМНАЪ СЪ ДЪ ВЪІ
 КСАМЪ ТАК ІТ
 ДО ДИТРО ВДА

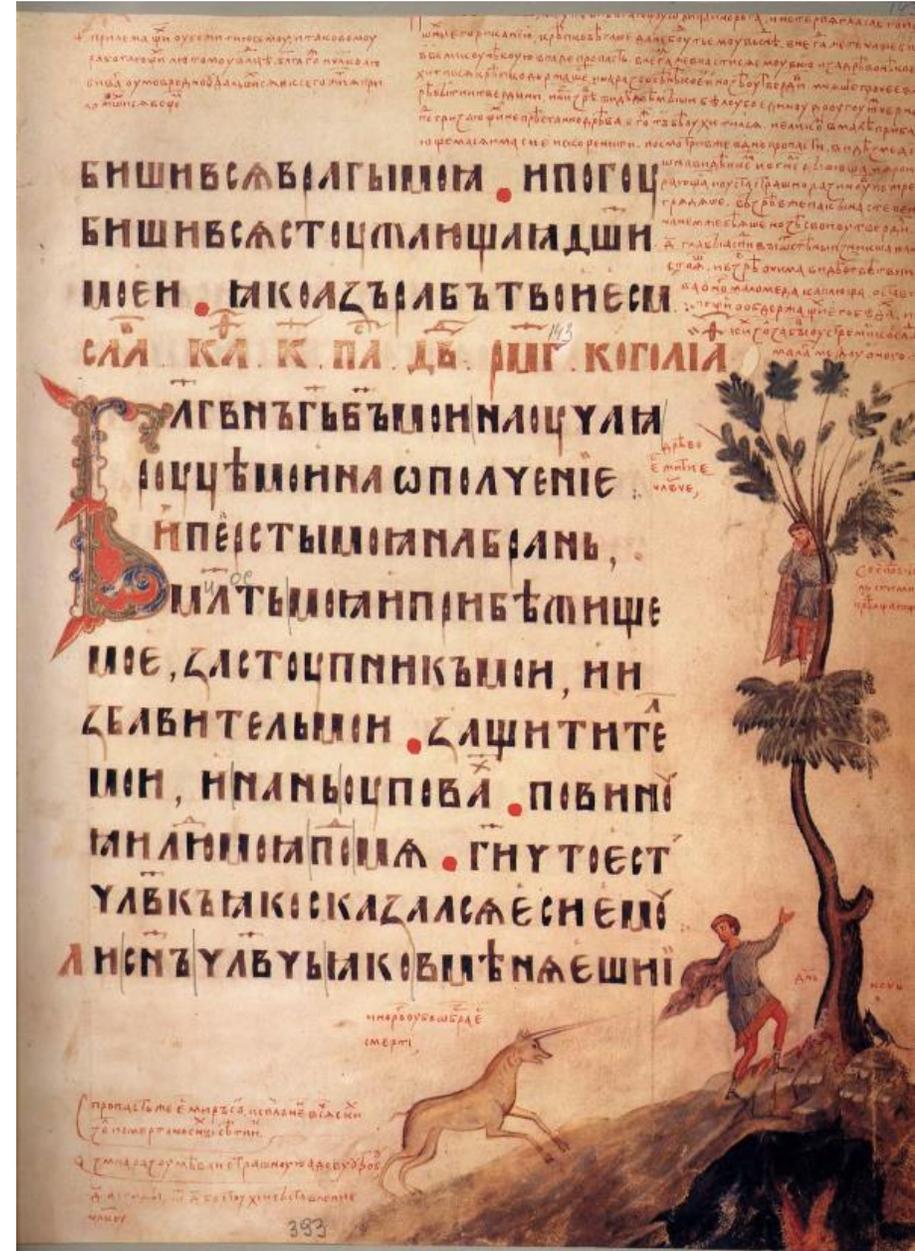
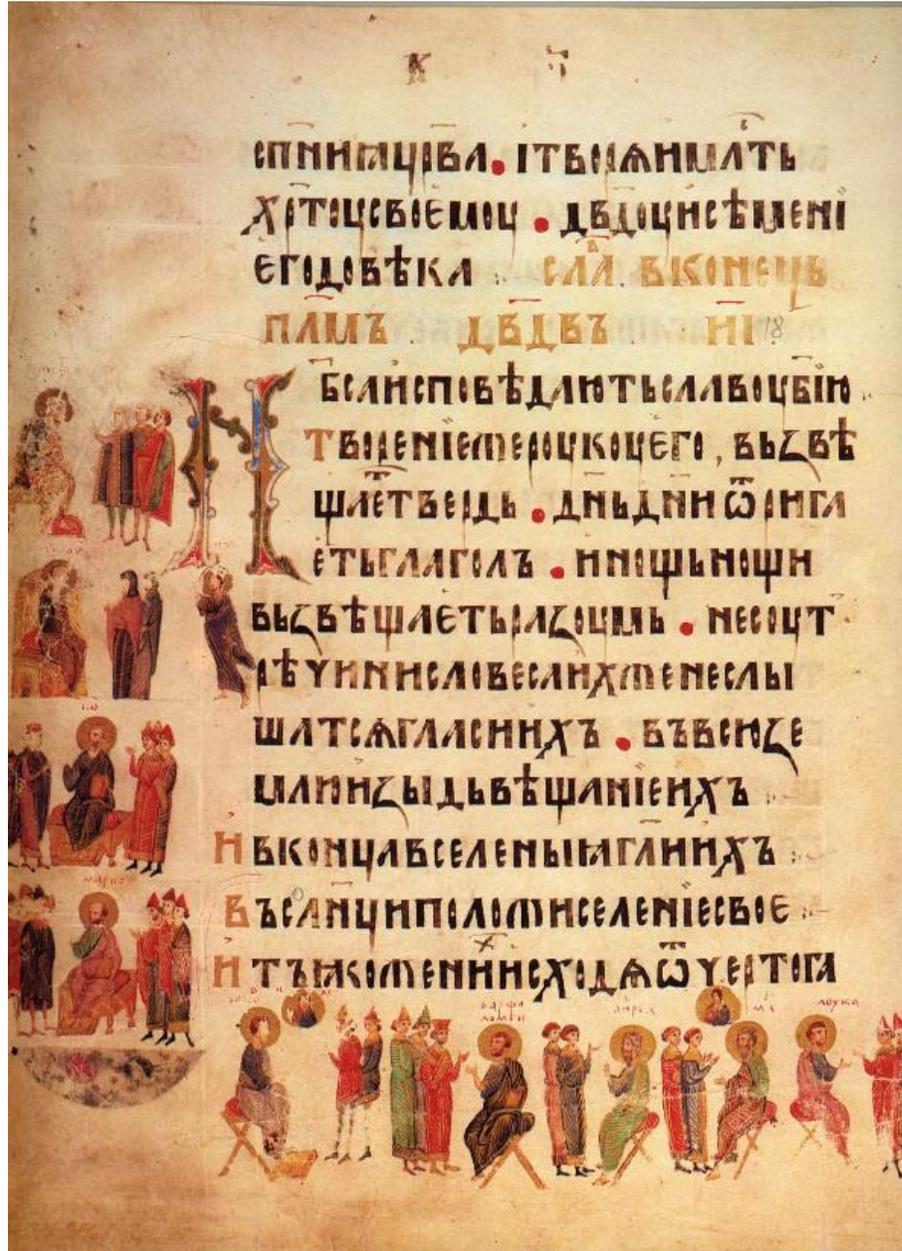
Изборник Святослава 1073 г. : сб. статей / АН СССР, Науч. совет по истории мировой культуры ; [отв. ред. Б. А. Рыбаков]. – Москва : Наука, 1977. – 343 с. : ил.

Переклад фрагментів тексту
 Изборника
[за посиланням](#)

Рукопис є перекладом на церковнослов'янську мову з грецького оригіналу.

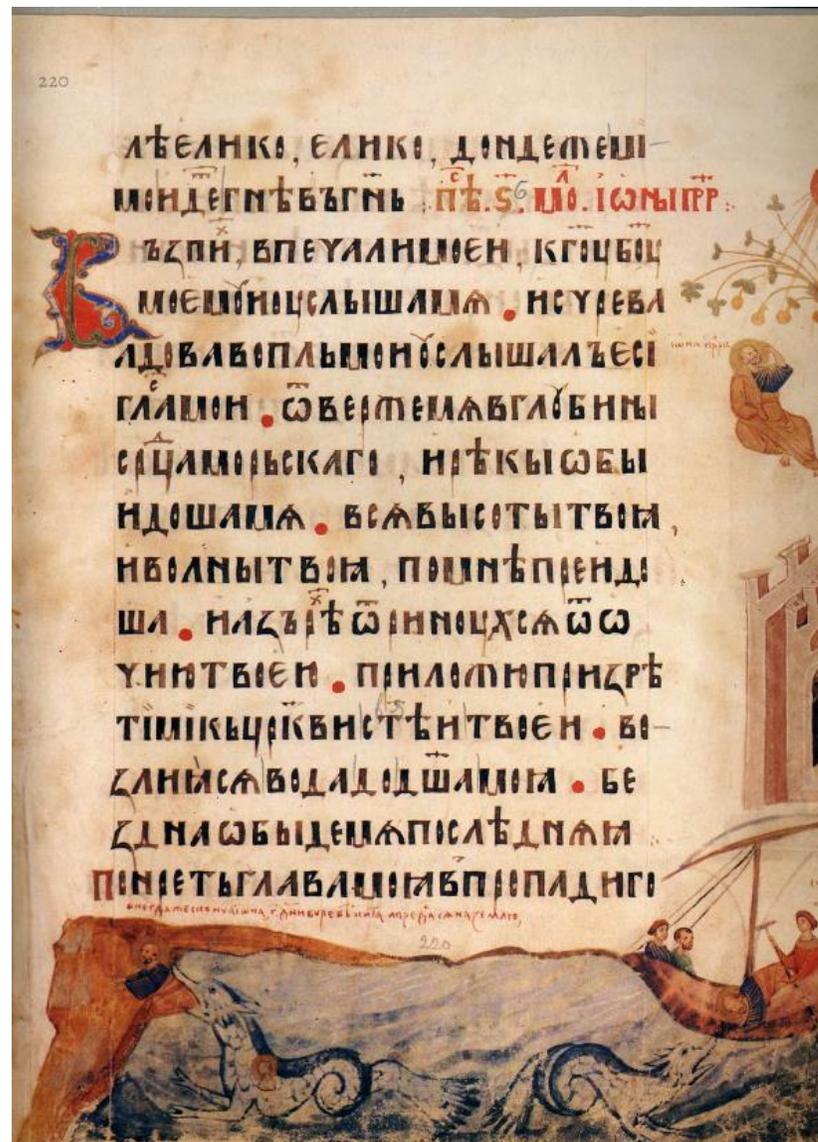
Текст переписаний на 229 великих аркушах пергамену дуже чітким каліграфічним півуставом, близьким до уставу, та доповнений мініатюрами на берегах.

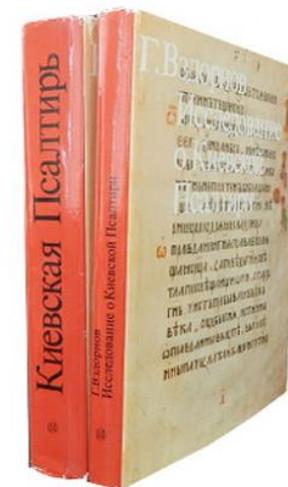
Мініатюри рукопису
вважають
майстерністю
виконання - точним
малюнком, яскравими
фарбами, вмілим
використанням
золота.

Персонажі мініатюр є
не формальними
декоративними
елементами
оздоблення кодексу,
проте мають справжні
індивідуальні
характери та емоції.

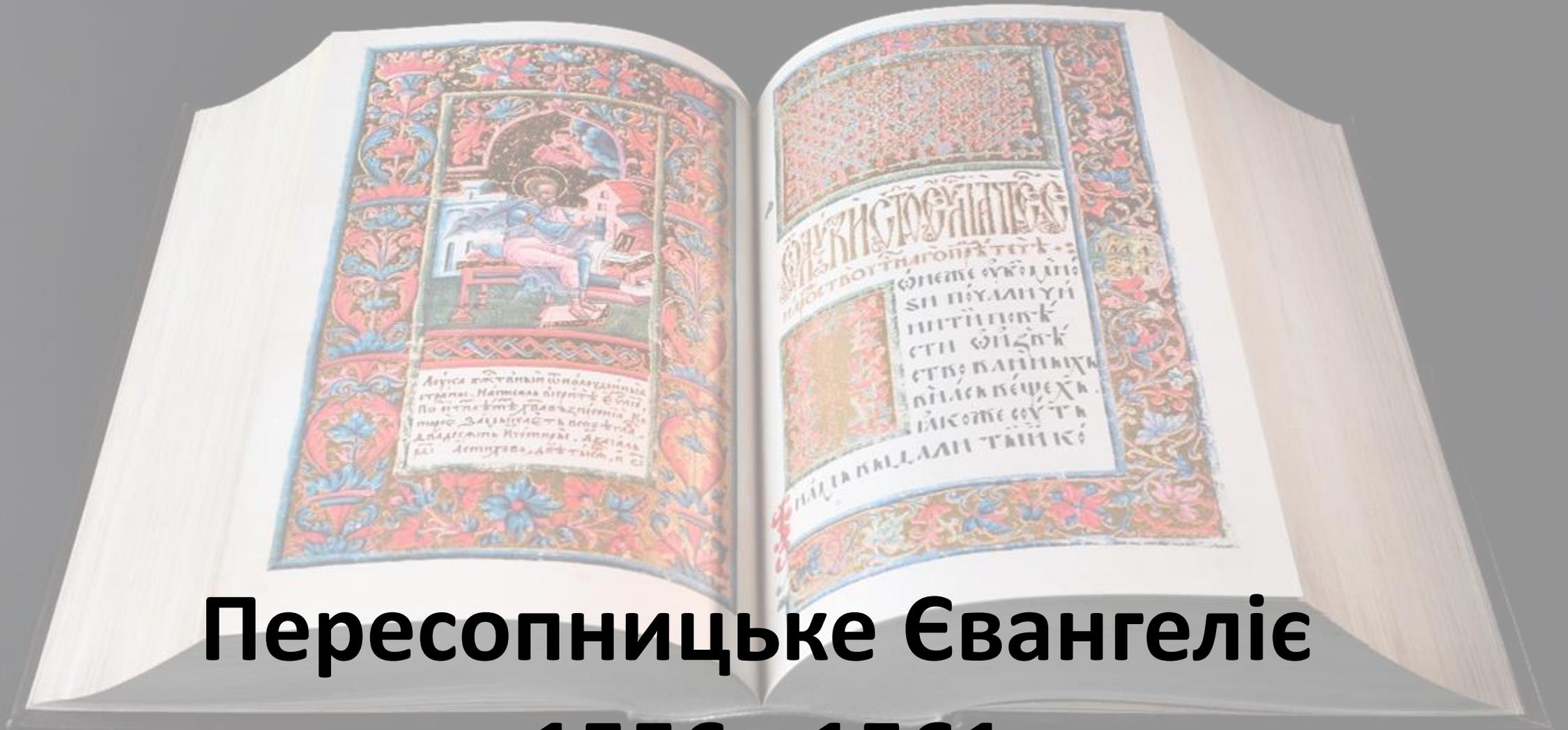

Киевская Псалтырь 1397 года из Государственной Публичной библиотеки имени М. Е. Салтыкова-Щедрина в Ленинграде [олдп F 16] : [полный текст рукописи]. – Москва : Искусство, 1978. – [4] с., 229 л. ил.

Про лексичний склад «Київського псалтиря» докладніше

[за посиланням](#)

Пересопницьке Євангеліє

1556 - 1561

«Пересопницьке Євангеліє»

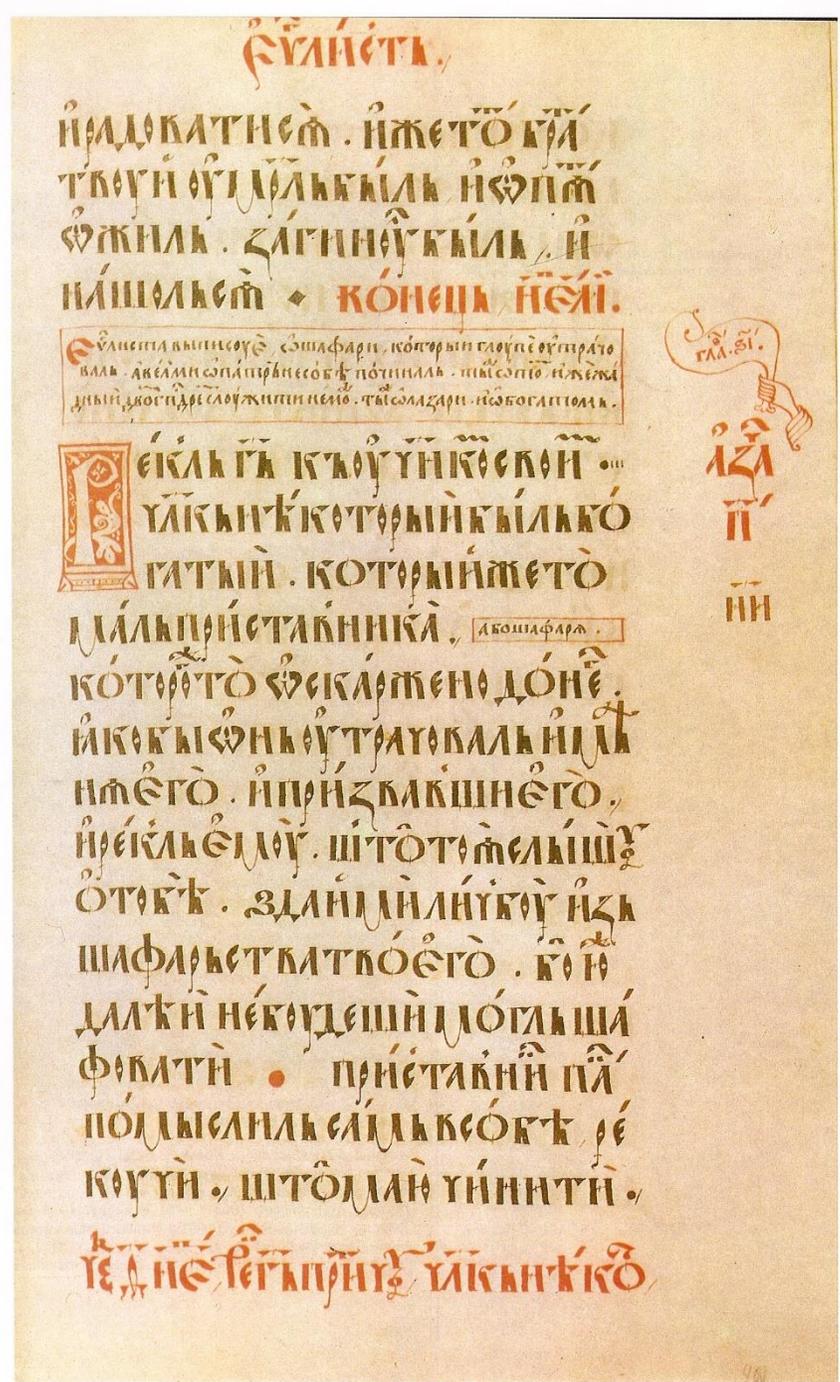
1556 - 1561 рр.

- один із символів української державності, унікальна пам'ятка староукраїнської мови та мистецтва.

Євангеліє – один з перших перекладів канонічного тексту так званою простою мовою, досить близькою до народної.

Пересопницьке Євангеліє також є винятковим зразком художньої майстерності волинської рукописної школи.

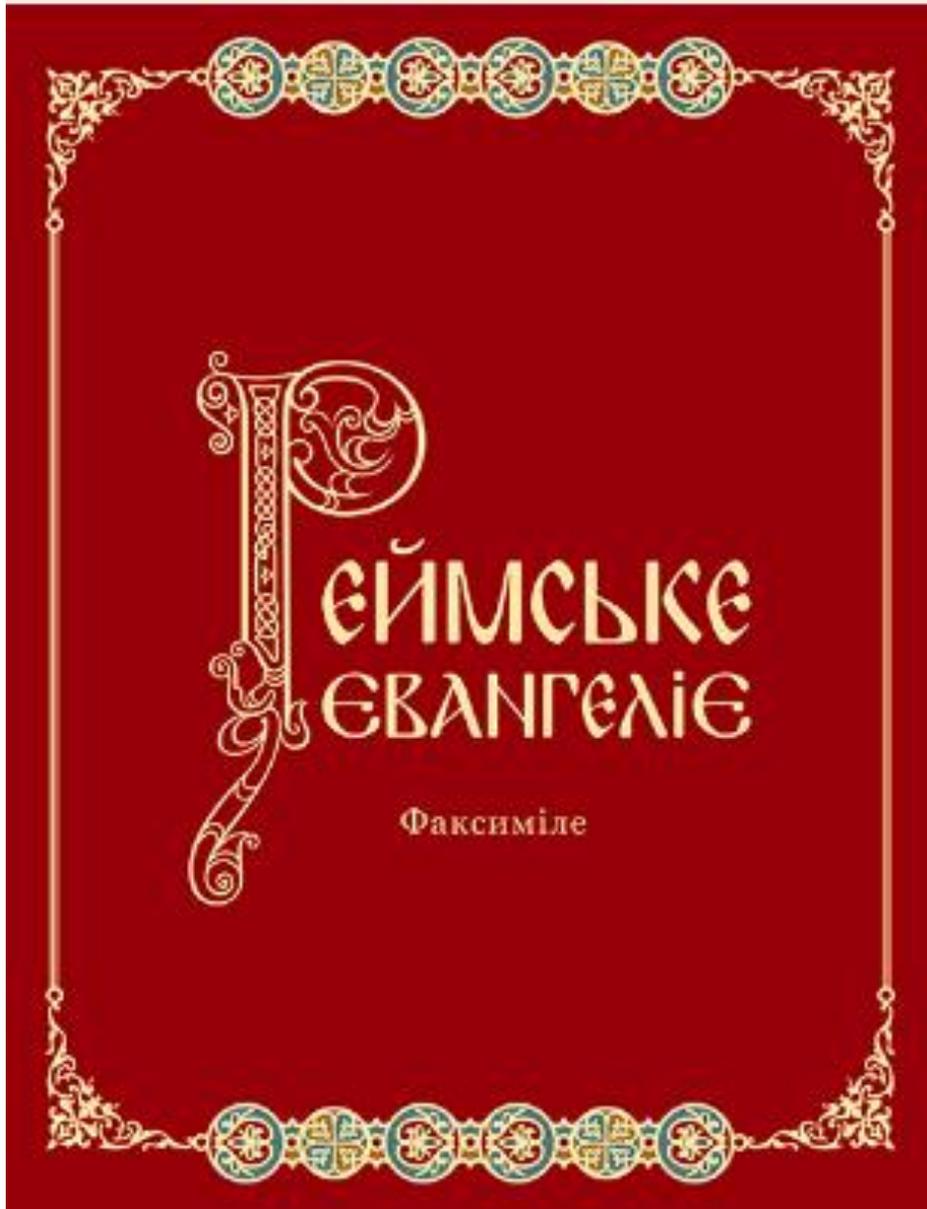
Пересопницьке Євангеліє, 1556–1561: дослідження. Транслітерований текст. Словопокажчик. – Київ : НБУ, 2001. – 700 с.: іл.

Видання містить факсиміле окремих аркушів рукопису.

Докладніше про історію Євангелія та мініатюри

[за посиланням](#)

Нещодавно фонд Черкаської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка поповнився новим унікальним виданням – факсиміле Реймського Євангелія.

Бібліотека отримала подарунок 12 лютого 2020 р. під час презентації книги у Черкасах від директорки видавництва Ганни Горобець.

Особливістю видання є те, що воно вперше містить не лише кириличну, а й глаголичну частину тексту, та супроводжується окремим томом досліджень.

Докладніше про видання

[за посиланням](#)

Факсимільні та рідкісні видання з фонду бібліотеки користуються увагою науковців та студентів, є цікавими для тих, хто вивчає історію мови, літератури, книжкової справи, привертають погляд шанувальників художнім оформленням та небуденним виглядом.

